

12. oktober 2021

UKA 2021/157

Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsisip aamma Kalaallit Nunaanni
 eqqartuussisarnermik inatsisip allanngortinneqarnissaat pillugit inatsisissatut
 siunnersuummut missingiutip (Nuummi inissiisarfimmi kinguaassiuutitigut
 pinerluuteqarsimasut katsorsarneqarnissaannut inissanik pilersitsineq, ukiukitsunik
 pinngitsaaliilluni atoqateqarsimasoqartillugu pineqaatissiisutit sakkortusineqarnerat,
 inissiisarfinni imigassamik aanngajaarniutinillu atuinnginnissamat suliniutit,
 nikanarsaataasumik ajuallatsitaarujussuarnermi eqqunngitsuliorfigineqartoq
 suliassanngortitsinngikkaluartoq unnerluussisussaataasut
 pineqaatissiiinertaqanngikkallartumik unnerluussisinnaanerat, inatsisit unioqquutillugit
 aningaasatigut iluanaaruteqartarnerup pinerluutinngortinnera, iluanaarutininik
 arsaarinnissinnaanerup annertusinera, aamma nakkutigineqartussanngorluni
 eqqartuunneqarnermut atatillugu tarnip pissusiinik ilisimasalimmit
 katsorsarneqarnissamat peqquneqarneq) Namminersorlutik Oqartussanit
 akuersissutigineqarnissaa pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut
 (Ineqarnermut, Attaveqarnermut, Aatsitassanut, Inatsisit Atuutsinneqarneranut
 Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq)

Siumup pingaartilluinnarpaa inuiaat inatsisitigut illersugaanerisa qulakkeersimajuarnissaa.
 Taamaattumik Siumup eqqartuussiveqarnerup aammalu pinerluttaalisitsinerup
 pitsanngorsartuarnissaanut nukittorsartuarnissaanullu peqataassaaq peqataajuassallunilu.

Kalaallit Nunaanni Eqqartuussisarnermi aammalu Pinerluttulerinermi inatsit 1. januar 2010
 aallarnerfigalugu nutartereerneqarnermikkut atuutilersinneqarput Eqqartuussiveqarneq pillugu
 Ataatsimiititaliarsuup ukiorpaalunni suliaraqeernekuunerata kingunerisaannik. Taamaasilluni
 Kalaallit Nunaanni eqqartuussisoqarnerup tamarmiusup nalilersorneqarnerata kingorna aammalu
 allannguutissanik siunnersuusiorfigineqarnerata kingorna inuiaqatigiit amerlasuutigut inatsisitigut
 pitsaanerusumik illersugaaffilerneqarsimanerat piviusunngortinneqarpoq.

Inatsisinik atuutsitsinermit oqartussaaffik ilisimasatsituut Naalagaaffiup ataani suli inissisimavoq,
 taamaattumillu suliassanut taakkununga tunngatillugu allannguinnissamik imaluunniit
 siunnersuutininik nutaanik siunertaqartoqartillugu Naalagaaffeqatigiinnermi Oqartussaasut
 saaffigineqartarput suliakkerneqartarlutillu.

Siumup pingaartippaa nunatsinni innuttaasut kikkugaluartulluunniit toqqissisimasumik
 avatangiiseqarlutik inooqataanissaat, taamaammallu inatsisinik atortitsinermit suliassaqarfiup
 iluani pitsanngorsateqarfiureeraluartumi suli pitsanngorsaatissanik iliuuseqaqataanissaq Siumumi
 tikilluaqqullugulu suleqataaffiguarusupparput.

Naalackersuisut matumani Eqqartuussisarnermik inatsit aammalu Pinerluttulerinermi inatsit arlalinnik allannguuteqarnissaat pillugu inatsisissatut siunnersuut qaqiligaat Siumumiit ilassilluarumavarput, qinigaaffiimmi siuliini Naalackersuisut aammalu Inatsisartunut ilaasortat ataasiakkaat siunnersuutigisarsimasaat Siumumiit annertuumik tapersiuteqarfigisarsimasatta qaqilertagaat matumani piviusunngortikkaluttuarnerannik kinguneqartussaammata.

Aalajangiiffigisassatut siunnersuummi matumani Eqqartuussisarnermik aammalu Pinerluttulerinermik inatsisit arlalinnik allannguuteqartussaanerannik siunertaqarput.

Ukiukitsunik, tassalu 18-it inorlugit ukiulimmik pinngitsaaliilluni imaluunniit allatigut kinguaassiuutitigut atoqateqarsimanerup pineqaatissiissutigineqartarnerisa ullumikkumut naleqqiullugu 50 pct.-imik qaffanneqarneratigut sakkortusineqarnissaat inatsisissatut siunnersuutip ilagaa.

Nunatsinni kinguaassiuutitigut atorerluisarnerit amerlasoorujussuunnerannut oqariartuutaasartut misissuinerit assigiinngitsut takutittaraat Siumumi ajuusaarnartutut isumaqarfigaarput. Taakkualu atorerluinerit pisartut iluanni meeqqat kinguaassiuutitigut atorerlunneqartarnerat aamma annertuujusoq takussutissartaqarpoq – tamannalu annernarluinnaqqissaarpoq immikkullu akiorniagassatut iliuuseqarfigineqartariaqartutut Siumumi isumaqarfigiuarparput.

Ukiopassuannngortuni pinaveersaartitsineq annertoq inuiaqatigiinni ingerlassimagaluarlutigu kinguaassiuutitigut atorerluinerit ataatsimut katikkaanni malunnaatilimmik appariaateqarneq ajornerat assorsuaq uggornartuuvoq, akiuiniarnermimi inuppassuit nukippassuillu atorneqartarput ilaatigut soorunami iluatsitsiffiusartumik.

Maannamut pineqaatiseeriaaseq qiviraanni kukkuneruallaasangilaq oqarutta pinerluuteqarsimasoq pinerlineqarsimasorlu piffissap sivikitsuinnaap qaangiunnerani nunaqarfimmini illoqarfimminiluunniit inooqatigeeqqilersarmata. Tamanna soorunami toqqissisimanartuunngilaq, aammalu pinerluuteqartoqaqqinnginnissaa kiisalu toqqissisimasumik inooqqilertoqarnissaa qulakkeerumallugit iliuusissat annertusarneqartariaqarnerannik pisussaaffiliipput, ilaatigut pineqaatiseeriaatsip sakkortusineratigut aammalu tamatuma peqatigisaannik kinguaassiuutitigut innarliisarnerit pitsaaliornissaannut katsorsaanissanut atugassarititaasunik pitsannorsarnerisigut. Taakkua matumani iliuuseqarfigineqalermata Siumumiit assut iluarisimaarparput.

Inissiisarfinnitaaq imigassamik ikiaroorartumillu atorerluinerit akiorniarlugit suliniutit annertusarnissaannut inatsisitigut toqqammavissiiinissaq aamma siunertarineqarmat Siumumiit iluarisimaarparput.

Inatsisit unioqqutillugit aningaasanik iluanaaruteqartarnermut suliniuteqarneq patajaallisaaviginiarlugu akiuiniarneq aammalu pinerluuteqartoqarsimatillugu meeqqani 15-it inorlugit ukiulinni arsaarinnissinernerup periarfissaqalernissaanik suliniutit annertunerusumik itisilinngikkaluarlugit Siumumiit tapersiuteqarfigaaguttaa.

Taamatuttaaq nakkutigineqartussanngorlugu eqqartuussisoqartillugu tarnip pissusaanik ilisimasalimmit katsorsarneqarnissaq pillugu piumasaqaatit eqqartuussiviup aalajangersinnaagai erseqqissumik takuneqarsinnaalissasoq pitsaasutut isumaqarfigaarput, ullumikkummi taamaallaat Pinerluttulerinermi inatsisip nassuiaataani tamanna takuneqarsinnaammat.

Aalajangiiffigisassatut siunnersuummi matumani pingaarutillit ilaat aamma, tassalu nikanarsaataasumik ajuallatsitsinermik suliani annertuumik ajornartorsiortitsisuni eqqunngitsuliorfigineqartoq suliassanngortitsinngikkaluartoq unnerluussisussaataasut unnerluussisussaalersinnaanerannik periarfissap eqqunneqarnissaanik isuma tapersersorusupparput, tamannami aamma qinigaaffiit siuliini Siumumiit nalorninaatsumik oqariartuutigereernikuvarput. Taamaaliornikkummi pissutsit maanna atuuttut eqqarsaatigalugit inuit ataasiakkaat saqitsaassutaat eqqartuussivitsigut kisiat suliassanngortinneqarsinnaaneratt unnerluussisussaataasunit aamma suliarineqarsinaalissammata. Tamanna ajunngilluinnarpoq.

Inuk kinaluunniit nikanarsarneqarnermigut inuunermi sinnerani ajoquserneqarsinnasoq Siumumi isumaqarpugut, allaat siunissaq taartuinnanngorsinnaalluni, suliffissaqarniarneq, ilinniagaqarniarneq, aappaqarneq ilaqutariinnerluunniit aserorluinnarsinnaallutik.

Taamaattumiik inatsisitigut innutaasut illersugaaffeqarnerunissaannik alloriarniarneq Siumumiit tamakkiisumik taperserumavarput.

Siumumiit taamatut oqaaseqarluta siunnersuut aappassaaneerneqartinnani Inatsisinut ataatsimiititaliami suliarineqarluni pinissaa innersuussutigaarput.

Anders Olsen, Siumut.